

gemeente
Zuidplas

Maatschappelijk rendement bij het gebiedspaspoort Zevenhuizen

Inhoudsopgave

Maatschappelijk rendement	3
Algemeen	3
Wat is maatschappelijk rendement?	3
Maatschappelijk rendement bij het gebiedspaspoort Zevenhuizen	3
Toelichting op traject/ data	5
Maatschappelijk rendement en Maatschappelijk effect	6
De drie mogelijke investeringen	8
Het ontwikkelen van een multifunctioneel zorgcentrum	10
Het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek	13
Het realiseren van twee openbaar toegankelijke sportvelden	16
Literatuurlijst	24
Bijlage 1 Drempelwaarde maatschappelijke voorzieningen	31

Gebruikersinformatie: Dit document kan het beste gelezen worden met Acrobat Reader. Download voor desktop de laatste (gratis) versie op: <https://get.adobe.com/nl/reader>. Voor tabletgebruikers: download (gratis) Acrobat Reader in de appstore. De informatie in dit document is aan verandering onderhevig. De meest actuele versie vindt u steeds op www.zuidplas.nl

Maatschappelijk rendement

Algemeen

De gemeente Zuidplas staat de komende jaren voor grote ontwikkelopgaven. In Zevenhuizen alleen worden tot 2030 al ruim 1.500 woningen gerealiseerd. Naast de ontwikkelopgave is de woningopgave vooral een sociaalmaatschappelijk vraagstuk. De forse toename in nieuwbouwwoningen zorgt voor druk op de vitaliteit en de leefbaarheid van de bestaande dorpen.

De gemeente streeft naar dorpen met een veilige en gezonde fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit voor inwoners. Dit zijn dorpen met goede voorzieningen. Dit doet zij tot 2040 aan de hand van vier ambities, die zijn terug te vinden in de opgestelde omgevingsvisie. De vier ambities zijn: Aantrekkelijk Zuidplas, Duurzaam Zuidplas, Ondernemend Zuidplas en Gezond Zuidplas. Op de korte termijn werkt de gemeente aan het optimaliseren van de omgeving doormiddel van de opgestelde doelstellingen uit het Collegeprogramma 2022-2026.

In deze bijlage worden drie voorbeelden gegeven van investeringen waarbij maatschappelijk rendement is meegewogen. Nadrukkelijk dient in acht te worden genomen dat dit slechts voorbeelden zijn om de werking van

maatschappelijk rendementsberekeningen toe te lichten, het betreft geen concrete voorstellen voor investeringen.

Wat is maatschappelijk rendement?

De definitie van maatschappelijk rendement is de toegevoegde waarde van een activiteit voor de hele maatschappij. Anders gezegd is de definitie van maatschappelijk rendement: de verhouding tussen de benodigde investering in geld, mensen en/of middelen (input) enerzijds en het maatschappelijke resultaat dat wordt bereikt (outcome) anderzijds.

Maatschappelijk rendement bij het gebiedspaspoort Zevenhuizen

In de Omgevingsvisie Zuidplas 2040 zijn vier thema's opgenomen. Bij het PRO 2021 zijn deze thema's gekoppeld aan doelstellingen binnen het bestaande beleid. Deze doelstellingen kunnen we concretiseren en meetbaar maken. Op deze manier kan er specifiek voor het dorp Zevenhuizen worden gekeken welke keuzes/richtingen maximaal maatschappelijk rendement opleveren. Door de visie en ambities te vertalen naar iets meetbaars (euro's, maar ook anders) kun je het beoogde maatschappelijk rendement voor in dit geval Zevenhuizen leidend laten zijn in de afwegingen voor het doen van investeringen. Door het rendement van

ontwikkelingen en projecten (en de te maken keuzes) op voorhand in beeld te brengen, kan het gemeentebestuur een betere afweging maken en/of een duidelijkere uitleg geven waarom investeringen soms ook niet doorgaan. Het is mogelijk een verrijking van de bestaande besluitvorming door het afwegingskader completer te maken en aan te laten sluiten op de vastgestelde ambities/doelen. Ook is het in beeld brengen van maatschappelijk rendement een manier om andere stakeholders te verleiden te investeren.

Door het scherp maken van de doelen en ambities en daarna de middelen die hierop effect kunnen hebben inzichtelijk te maken, wordt het resultaat gemaximaliseerd en worden keuzes op een nog integralere manier afgewogen. Door het rendement (ook) te monitoren ná het maken van keuzes en het realiseren van de ontwikkeling, kan eenvoudiger (bij)gestuurd worden. In de onderstaande afbeelding zijn de stappen weergegeven die we hebben genomen om te komen tot het maatschappelijk rendement voor Zevenhuizen. We sluiten met deze stappen nauwgezet aan op het co-creatieproces dat heeft plaats gevonden.

Toelichting op traject/ data

Een optimale leefomgeving wordt beïnvloed door vele factoren. In de huidige situatie geven bewoners de leefbaarheid binnen Zevenhuizen een 'ruim voldoende' tot 'goed' maar ingezoomd op de verschillende indicatoren binnen de Leefbaarometer blijft het voorzieningenniveau binnen Zevenhuizen toch achter. Maatschappelijke voorzieningen spelen een belangrijke rol binnen het gemeentelijk beleid door de publieke functie van de voorziening en het effect op de leefbaarheid. Maatschappelijke voorzieningen zijn voorzieningen met een publieke functie die voor een groot gedeelte van de samenleving toegankelijk zijn. Er worden diensten georganiseerd voor en/ of door burgers en de bekostiging vindt vaak plaats vanuit publieke middelen. Er wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën maatschappelijke voorzieningen: Onderwijs, Gezondheidszorg, Cultuur en Sport & Recreatie.

Om te kunnen bepalen bij welke voorzieningen binnen Zevenhuizen een grote maatschappelijke meerwaarde valt te behalen zijn eerst alle huidige maatschappelijke voorzieningen en het bijbehorende gemeentelijke beleid geanalyseerd. Het dorp telt op 1 januari 2022 8.845 inwoners en naar verwachting zal dit aantal toenemen tot 12.145

inwoners in 2030. Het maatschappelijke voorzieningenniveau bestaat uit: 4 basisscholen, 2 dorpshuizen waarbinnen een bibliotheek, theater en muziekschool zijn gevestigd, 1 apotheek, 2 huisartsenpraktijken met 4 huisartsen, 1 sporthal en 1 gymzaal, 3 sportvelden en verschillende buitensport faciliteiten.

Tevens is de beleefde kwaliteit van deze voorzieningen getest aan de bewoners. Dit is gedaan tijdens het co-creatieproces doormiddel van een onlinevragenlijst en straatinterviews onder de bewoners van Zevenhuizen. Op deze manier is gestreefd naar het bereiken van diverse groepen van de samenleving. De algemene beleving van bewoners is positief, echter is de belangrijkste input de wens van een levendige dorpskern. Het gebrek aan gevarieerd sportaanbod (buitensporten), voorzieningen voor ouderen en jongeren en het terugbrengen van de culturele functie van het dorpshuis worden genoemd. Bij deze behoeften staat de focus op ontmoeten en verbinden centraal.

Door het vergelijken van het huidige voorzieningenniveau met de nationale drempelwaarden, de ambities binnen het beleid van de gemeente en met de wensen van de bewoner zijn knelpunten gesignaleerd, die de basis vormen van het verdere onderzoek. De voorzieningen waar knelpunten

worden geconstateerd hebben extra aandacht nodig bij het optimaliseren van de leefomgeving binnen Zevenhuizen. Deze vergelijking van het huidige voorzieningenniveau met de toekomstige situatie van Zevenhuizen in 2030 laat de volgende knelpunten zien:

De gesignaleerde knelpunten zijn:

- Huisartsen
- Apotheek
- Bibliotheek
- Dorpshuis
- Sporthal
- Sportvelden
- Voorzieningen jongeren

Aansluitend op de wensen van de bewoners en de beleidsdoelen van de gemeente zijn er drie mogelijke investeringen opgesteld. Het ontwikkelen van een multifunctioneel zorgcentrum, het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek en het openbaar-toegankelijk maken van twee van vier sportvelden in de Swanla-Driehoek. Nadrukkelijk dient in acht te worden genomen dat dit slechts voorbeelden zijn om de werking van maatschappelijk rendementsberekeningen toe te lichten, het betreft geen concrete voorstellen voor investeringen.

Maatschappelijk rendement en Maatschappelijk effect

Om het maatschappelijk rendement te berekenen is er inzicht noodzakelijk in de investeringen. Als er geen duidelijkheid is over de investeringen die er vanuit de gemeente nodig zijn kan ook het rendement niet berekend worden. In deze bijlage hebben wij drie mogelijke investeringen uitgewerkt en het maatschappelijk rendement berekend. In de volgende paragraaf gaan wij in op deze mogelijke investeringen en de gehanteerde uitgangspunten voor de berekeningen.

In het gebiedspaspoort zijn zeven onderwerpen (ingrediënten) als belangrijkste bestempeld voor de toekomst van Zevenhuizen. Deze ingrediënten zijn voorzien van concrete doelen met mogelijke oplossingen. De mogelijke oplossingen hebben nog geen concrete investering hier kan nog geen maatschappelijk rendement berekend worden. Bij het gebiedspaspoort is ervoor gekozen om de oplossingen te voorzien van de mogelijke maatschappelijke effecten. De volgende maatschappelijk effecten worden daar omschreven.

- Eenzaamheid tegengaan
- Woongenot verhogen
- Lokale economie versterken
- Mentale en fysieke gezondheid verbeteren

- Co2 uitstoot verlagen
- Luchtkwaliteit verbeteren
- Hitte, droogte en wateroverlast verminderen.

Vervolgens wordt aan de hand van een meter het potentiële effect van de oplossing weergegeven op een schaal van 1 (zeer klein) tot 5 (zeer groot). Zo is meteen duidelijk of het gaat om een groot of klein effect. Het is niet mogelijk om van elke mogelijke oplossing het potentiële effect te bepalen. Zo is van een onderzoek het potentiële effect niet te bepalen omdat de uitkomst nog niet bekend is. Bij zulke mogelijke oplossingen zijn dus alleen de effecten weergegeven.

De drie mogelijke investeringen

Het ontwikkelen van een multifunctioneel zorgcentrum

Gekeken naar het huidige aantal inwoners van Zevenhuizen is er momenteel een tekort aan huisartsen. Met de verwachte groei van het dorp moet er worden ingezet op het ontwikkelen van extra zorgvoorzieningen. Om op deze vraag in te spelen kan de gemeente één van de kavels binnen het dorps- of nijverheidscentrum verkopen met de bestemming maatschappelijk, zodat hier een multifunctioneel zorgcentrum kan worden ontwikkeld. De gemeente vindt de gezondheid van haar inwoners erg belangrijk en de mogelijkheid tot goede zorg staat hierbij centraal. Binnen het zorgcentrum is in ieder geval ruimte voor een huisartspraktijk en mogelijk een apotheek, ander zorgaanbod en sociale functies gericht op ontmoeten en verbinden zijn gewenst.

De kosten van deze investeringen door de gemeente liggen op 225.000 euro, de opbrengsten bedragen 185.000 euro. Dit zorgt voor een Return On Investment (ROI) van 0,82/ -17,78%.

Het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek

Momenteel dient de bibliotheek in Zevenhuizen voornamelijk voor het uitlenen van boeken. Er is geen verblijfsfunctie en er worden geen workshops of cursussen georganiseerd. Dit terwijl 'de Bibliotheek als inspirerende ontmoetingsplek' voortkomt uit de opgestelde missie voor Bibliotheek De Groene

Venen. Bewoners missen de cultuurfunctie in het dorps huis, het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek kan hierop inspelen. De gewenste investering kan onder andere ingezet worden om de huidige bibliotheek met 50m² uit te breiden. Verblijfsruimte toe te voegen en ruimte te creëren voor educatie en ontwikkeling van basisvaardigheden door het aanbieden van cursussen. De inrichting zal gericht zijn op het bevorderen van ontmoeten en het vergroten van het leesplezier van gebruikers. De kosten van deze investering door de gemeente liggen op € 3.792,60 euro per jaar. De opbrengsten bedragen € 1.662,33 euro per jaar. Dit zorgt voor een ROI van 0,44/ -56,17%.

Waarom maatschappelijk rendement/ SROI

Gekeken naar alleen het financiële rendement, de ROI, is geen van de investeringen rendabel. Maar door de publieke functie van maatschappelijke voorzieningen voegen zij vooral maatschappelijke waarde toe en is het van belang het maatschappelijke rendement inzichtelijk te maken.

Er zijn verschillende methoden om de maatschappelijke relevantie van bepaalde investeringen te meten. Voor non-profitorganisaties als gemeenten is de Social return on Investment (SROI) -methode een goede manier om maatschappelijk rendement te berekenen (De Block et al., 2018).

Met deze methode kan de sociale meerwaarde van een activiteit of investering in financiële getallen worden uitgedrukt. Dit is voor elke investering gedaan door de maatschappelijke waarden te beschrijven en te monetariseren. Bij het gebruik van de SROI-methode moet worden aangegeven dat er tot heden weinig informatie is over hoe je maatschappelijke kosten en opbrengsten in geld moet uitdrukken. Hierdoor wordt er vaak veel gewerkt met aannames en kost het verzamelen van data veel tijd.

Maatschappelijk rendement/ SROI – per investering + berekening

Naast het financiële rendement wordt nu per ingreep de maatschappelijke impact beschreven en berekend. Er worden indicatoren bepaald waarmee de indirecte gevolgen meetbaar worden gemaakt. Deze analyse is een voorspelling, de monetarisatie van de indicatoren wordt gedaan aan de hand van uitkomsten van voorgaand onderzoek uit de literatuur, aannames en gemeentelijke data. Er wordt uitgelegd waar data vandaan komt en tot slot wordt de waarde van de uitkomst berekend.

Het ontwikkelen van een multifunctioneel zorgcentrum

Maatschappelijke toegevoegde waarden van de realisatie van een multifunctioneel zorgcentrum zijn het verbeteren van de gezondheid van bewoners, het verminderen en voorkomen van zorggebruik, het verbeteren van sociale contacten en het creëren van werkgelegenheid.

Het totale maatschappelijke effect van het zorgcentrum is minder gemakkelijk in cijfers uit te drukken. Gezondheidszorg bestaat namelijk uit veel verschillende soorten zorg. Daarnaast hebben ook andere indicatoren invloed op de gezondheid zoals de leefomgeving, de gezondheidswinst van een investering is moeilijk in een getal uit te drukken. Het maatschappelijk rendement is berekend en levert een SROI van 1,25. Zie onderstaande berekening.

1. Verbeterde gezondheid van de bewoners

Indicator: Zorgkostenbesparing

Door meer zorgvoorzieningen te ontwikkelen in Zevenhuizen wordt er op de zorgvraag, vanuit de inwoners ingespeeld. Door een beter zorgaanbod wordt het welzijn en de gezondheid van de inwoners verbeterd. Dit kan zich op verschillende manieren uiten.

Doordat eerstelijnszorg toegankelijker wordt gemaakt voor inwoners worden gezondheidskwalen eerder gesignaleerd en verholpen. De bewoners zijn gezonder en dat kan worden

afgelezen uit een stijging van de levensverwachting, een hogere arbeidsproductiviteit en lagere zorgkosten. Dat resulteert in ($€ 225,72 * 32$) een zorgkostenbesparing van € 7.289,26 per jaar.

2. Verminderen/ voorkomen van zorggebruik

Geen indicator – stijging levensverwachting

Naast het verbeteren van de kwaliteit van het leven. Kent een verbeterde gezondheid meer gunstige effecten voor de maatschappij bijvoorbeeld een langere levensverwachting. Dit kan echter niet in getallen worden uitgedrukt omdat deze impact van veel factoren afhankelijk is en niet alleen van de ontwikkeling van een zorgcentrum.

3. Verbeteren van sociale contacten

Indicator: Zorgkostenbesparing / Eenzaamheidsbestrijding

Naast het zorgaanbod biedt het multifunctionele zorgcentrum ruimte voor andere bedrijvigheid. Het gebruik van functiemenging heeft een positieve invloed op het ontstaan van onderlinge samenwerkingen, sociale contacten en ontmoeten. In de gewenste situatie heeft het zorgcentrum een verblijfsfunctie met veel in- en uitstroming van verschillende mensen. Hierdoor gaat 2% van de eenzaamheid omlaag. De zorgkosten voor een persoon per jaar door eenzaamheid = € 225,72 per inwoner. * 74 minder eenzame mensen = € 16.770,73.

4. Creëren van werkgelegenheid

Indicator: Het aantal mensen uit de bijstand door de gecreëerde banen door de ontwikkeling van het zorgcentrum.

De ontwikkeling van een (multifunctioneel) zorgcentrum heeft effect op de arbeidsmarkt in het algemeen. Dit is in de richting van het bieden van werkgelegenheid en stijgende arbeidsproductiviteit. Er wordt uitgegaan van twee mensen uit de bijstand door het creëren van banen en daarmee doorstroommogelijkheden. De bijstandsuitkering bedraagt gemiddeld € 1.541 * 12 maanden = € 12.944 per jaar per persoon (Buro bezwaar en beroep, 2022). * 2 personen = € 25.888,8.

Maatschappelijk rendement ontwikkeling zorgcentrum		
	Waarde maatschappij (per jaar)	Toelichting
☐ 'Goede voorzieningen in de bestaande dorpen', 'Schone en toegankelijke dorpscentra', 'Gezond gebruik van de leefomgeving', 'Schone en toegankelijke dorpscentra' &		
Verbeterde gezondheid van de bewoners	€ 7.289,26	<ul style="list-style-type: none"> Lagere zorgkosten Stijging van de levensverwachting
☒ 'Meer mogelijkheden voor langer thuis wonen'		
Verminderen/voorkomen van zorggebruik	€ -	<ul style="list-style-type: none"> Vroege opsporing van ziekten voorkomen hogere kosten in een later stadium vermeden
☐ 'Goede voorzieningen in de bestaande dorpen' & 'Schone en toegankelijke dorpscentra'		
Verbeteren van sociale contacten	€ 16.770,73	<ul style="list-style-type: none"> Daling van 2% van de huidige eenzame bevolking in Zevenhuizen
☒ 'Voldoende werkgelegenheid voor inwoners'		
Creëren van werkgelegenheid	€ 25.888,80	<ul style="list-style-type: none"> 2 Mensen uit de bijstandsuitkering door doorstroommogelijkheden
Totale sociale waarde	€ 49.948,79	
(huur)Opbrengsten	€ -	
Totale waarde	€ 49.948,79	
Totale sociale investeringen	€ -	
Inleveren op ontwikkeling zorgcentrum ipv commercieel	€ 40.000,00	
Subsidie zorg	€ -	
Totale investeringen	€ 40.000,00	
<i>Maatschappelijk rendement</i>	<i>Social ratio</i>	<i>%</i>
Sociale ratio	1,249	24,87

Tabel 1: Berekening maatschappelijk rendement zorgcentrum

Aantrekkelijk Zuidplas
 Duurzaam Zuidplas
 Ondernemend Zuidplas
 Gezond Zuidplas

Het ontwikkelen van een zorgcentrum levert een Social Return On Investment op van 1,25. Dit betekent dat voor elke geïnvesteerde euro door de gemeente, € 1,25 wordt terug verdiend in de maatschappij. Dat deze SROI het laagst is uitgevallen is begrijpelijk. Een zorgcentrum is tevens commercieel en de gemeente heeft bij deze ontwikkeling maar weinig invloed. De investering voor het ontwikkelen van het zorgcentrum speelt in op meerdere ambities uit de omgevingsvisie. In de grijzen balken links in de tabel staan de verschillende doelstellingen waar deze investering invloed op heeft. Binnen drie van de vier ambities worden doelstellingen behaald.

Het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek

De maatschappelijke waarden van het transformeren van bibliotheek zijn het versterken van de sociale samenhang in het dorp, het tegengaan van eenzaamheid, het terugdringen van laaggeletterdheid en het creëren van doorstroommogelijkheden op de arbeidsmarkt. Deze impact is doorberekend naar een SROI van 6,08. Zie onderstaande berekening.

1. Versterken van de sociale samenhang

Indicator: Lidmaatschap

Het minimale doel is het constant houden van het percentage leden ten opzichte van het aantal inwoners van Zevenhuizen (Gemeente Zuidplas, 2022). In Zevenhuizen is momenteel

14,65% van inwoners lid bij de bibliotheek, dit zijn 1.296 inwoners (De Groene Venen, 2022).

In 2020 was ongeveer gemiddeld 20% van de Nederlandse bevolking lid van een bibliotheek (Probiblio, 2021). De gemeente streeft naar het doel om in 2030 ook 14,65% van de inwoners als lid te hebben bij de bibliotheek. Met de verwachte groei meegenomen telt Zevenhuizen in 2030 ongeveer 12.145 inwoners. 14,65% = 1.780 inwoners zijn dan lid bij de bibliotheek. In totaal zijn dat 484 nieuwe leden in 2030. 484 nieuwe leden in / 8 jaar = + 60 leden per jaar vanaf 2023. De kosten voor een jaarlijks lidmaatschap zijn € 87,- (De Groene Venen, 2022). Wat genereert in 60 leden * € 87 = € 5.258,36 euro per jaar.

2. Tegengaan van eenzaamheid

Indicator: Zorgkostenbesparing

Uit onderzoek blijkt dat de bibliotheek ervoor zorgt dat 20% van de bezoekers zich minder eenzaam voelt (Probiblio, 2021). Het bestrijden van eenzaamheid in de bibliotheek gebeurt voornamelijk door de ontmoetingsfunctie. Voor de investering was deze functie nog niet aanwezig, daarom wordt tot 2027 per jaar ook 25% van de zorgkostenbesparing van de huidige leden meegenomen.

In Zevenhuizen zijn, na de uitbreiding en transformatie van de bibliotheek, in 2025 naar verwachting 1.417 inwoners lid.

In Zuidplas blijkt 42,5% van de inwoners te kampen met eenzaamheid (Waar staat je gemeente, 2020). Dat zijn in 2025 ongeveer 595 leden van de bibliotheek in Zevenhuizen. Zoals hierboven al toegelicht zorgt de bibliotheek voor een afname van eenzaamheidsgevoelens van 20%. Er kan dan worden geconstateerd dat eenzaamheid in 2025 bij 32 leden is teruggedrongen.

Uit onderzoek blijkt dat eenzaamheid zorgt voor hogere zorguitgaven aan geestelijke gezondheidszorg en huisartsen. Gemiddeld kan eenzaamheid worden geassocieerd met een indirecte stijging van 8,1% van de totale gezondheidszorg uitgaven (Meisters et al., 2021). De jaarlijkse kosten van het basispakket van de zorgverzekering in Nederland bedragen in 2021: € 48,6 miljard (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022). Omgerekend is dit gemiddeld € 2.786,70 per inwoner. 8,1% van deze kosten konden geassocieerd worden aan eenzaamheid dit is € 225,72 per persoon. Door de investering van de gemeente in de bibliotheek neemt eenzaamheid bij 32 leden af dat resulteert in (€ 225,72 * 32) een zorgkostenbesparing van € 7.289,26.

3. Terugdringen laaggeletterdheid

Indicator: Minder mensen in de bijstand/ minder kosten laaggeletterdheid

Onderzoek naar Maatschappelijke kosten van Laaggeletterdheid

toont aan dat de jaarlijkse kosten per laaggeletterd persoon € 575 bedragen. Hiervan komt 49%, € 281,75 per persoon op rekening van de overheid en de maatschappij (Veldhuijsen & Schaufeli, 2018).

8 tot 11% van de inwoners van de gemeente Zuidplas valt onder laaggeletterd (Bibliotheek De Groene Venen & Probiblio, 2018). Voor Zevenhuizen komt dit op een aantal van: 840 inwoners.

Eén op de vijf deelnemers van taalcursussen met een duur van ongeveer een halfjaar tot een jaar vindt na afloop een baan, dat is 20% (Veldhuijsen & Schaufeli, 2018). Door het organiseren van workshops en cursussen voor de ontwikkeling van basisvoorzieningen draagt de bibliotheek indirect bij aan preventie van laaggeletterdheid. Echter is deze bijdrage minimaal daarom wordt er 5% van meegenomen. Dit resulteert in een bedrag van: $(840 \text{ inwoners} * 20\%) * 5\% * € 281,75 = € 2.367,47$

4. Doorstroommogelijkheden arbeidsmarkt

Indicator: Het aantal personen dat na door behulp van de bibliotheek uit de bijstand komen.

Door de inzet en activiteiten, workshops etc. in de bibliotheek ondersteunen zij mensen die opzoek zijn naar een baan op de arbeidsmarkt. Ze worden klaargestoomd voor een sollicitatie of vinden via het programma van de bibliotheek een baan. Voor dit traject wordt verwacht dat er per jaar

iemand uit de bijstand kan treden. De bijstandsuitkering bedraagt gemiddeld € 1.541 * 12 maanden = € 12.944 per jaar per persoon (Buro bezwaar en beroep, 2022). In de

SROI-berekening zal een halve bijstandsbesparing worden meegerekend, echter is men bewust dat dit in realiteit niet mogelijk is.

Maatschappelijk rendement uitbreiden en transformeren bibliotheek		
	Waarde maatschappij (per jaar)	Toelichting
☒ <i>Goede voorzieningen in bestaande dorpen</i>		
Versterken van de sociale samenhang	€ 5.258,36	• Verwachte stijging aantal leden
Tegengaan van eenzaamheid	€ 7.289,26	• Zorgkostenbesparing
☒ <i>Voldoende werkgelegenheid voor inwoners</i>		
Terugdringen laaggeletterdheid	€ 2.367,47	• 5% invloed van de taalcursussen van de bibliotheek
Doorstroommogelijkheden arbeidsmarkt	€ 6.472,20	• 1/2 persoon uit de bijstand
Totale sociale waarde	€ 21.387,30	
Extra huuropbrengsten door uitbreiden bibliotheek	€ 1.662,33	• Door 50m ² extra oppervlakte
Totale waarde	€ 23.049,63	
Totale sociale investeringen	€ -	
Subsidie bibliotheek	€ -	• Geen extra subsidie
Investering onderhoud & energie	€ 1.106,35	
Extra investering transformeren bibliotheek	€ 75.000,00	• Eenmalig - afschrijfperiode 40 jaar
Investering voor uitbreiden en transformeren bibliotheek	€ 2.686,25	• Per jaar, voor: meer ruimte, ontmoeten, taalcursussen, etc.
Totale investeringen	€ 3.792,60	
<i>Maatschappelijk rendement</i>	<i>Social ratio</i>	<i>%</i>
Sociale ratio	6,078	507,75

Tabel 2: Berekening maatschappelijk rendement bibliotheek met koppeling college programma Aantrekkelijk Zuidplas Duurzaam Zuidplas Ondernemend Zuidplas Gezond Zuidplas

De investering voor het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek levert een Social Return On Investment op van 6,08. Dit betekent dat voor elke geïnvesteerde euro door de gemeente, € 6,08 wordt terugverdiend in de maatschappij. Deze hoge SROI is verklaarbaar door de relatief lage kosten die de gemeente hoeft te maken voor deze investering. Echter moet er wel rekening worden gehouden met het feit dat veel van deze opbrengsten na een aantal jaar grondig zullen afnemen. Het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek speelt tevens in op twee ambities uit de omgevingsvisie. Links naast de tabel zijn de betreffende ambities weergegeven en in de grijzen balken in de tabel staan de verschillende doelstellingen waar deze investering invloed op heeft.

Het realiseren van twee openbaar toegankelijke sportvelden

Het openbaar toegankelijk stellen van twee sportvelden levert maatschappelijke waarden op zoals het verbeteren van de gezondheid van de bewoners. Het maakt sporten meer toegankelijk, versterkt de sociale cohesie, bevordert de arbeidsproductiviteit en draagt bij aan de klimaatopgaven. Deze impact levert een SROI van 1,48.

Door deze ontwikkeling is er meer openbaar sportaanbod binnen Zevenhuizen, dit zorgt voor het stimuleren van sport en bewegen onder de inwoners. Het percentage inwoners dat

voldoet aan de beweegrichtlijnen is in Zuidplas 48%. Landelijk ligt dat percentage hoger namelijk op 53% (Gemeente Zuidplas, 2020). De gemeente verwacht tenminste dat de inwoners door deze ontwikkeling en andere investeringen worden gestimuleerd om aan de landelijke beweegrichtlijn te voldoen.

1. Verbeteren gezondheid van de bewoners

Indicator: Sport en bewegen dragen bij aan de algemene gezondheid van inwoners. Deze uitkomst wordt meetbaar gemaakt aan de hand van de besparing op de zorgkosten.

In het onderzoek van Ecorys (2017) worden kengetallen van gezondheid voor mensen die regelmatig sporten en bewegen vergeleken met kengetallen van mensen die niet of nauwelijks sporten en bewegen. Het gemiddelde bedrag dat per persoon voor de verwachte resterende levensduur kan worden bespaard op de zorgkosten ligt tussen de € 1.500 en € 6.000 (Rebel, 2019).

Omgerekend is dit voor een 40 jarige (leeftijd uit het onderzoek) ongeveer totaal € 3.750 euro, als er vanuit wordt gegaan dat mensen gemiddeld 80 jaar leven, constateert dit in een jaarlijkse zorgkostenbesparing van € 3.750 / 40 jaar (nog te leven) = € 93,75 per persoon.

Gekeken naar het uitgangspunt dat inwoners tenminste voldoen aan de beweegrichtlijn, gaan 442 inwoners extra sporten en bewegen door investeringen zoals de openbare sportvelden.

De investering van de sportvelden hebben echter niet alleen gezorgd voor de toename aan aantal mensen die voldoen aan de beweegrichtlijnen. Daarom wordt er gerekend met 50%. Dit zorgt binnen Zevenhuizen voor een jaarlijkse zorgkostenbesparing van € 20.730,47.

2. Toegankelijk maken van sporten

Geen indicator

Door dat de voetbalvelden openbaar zijn wordt sporten toegankelijk gemaakt. Echter valt hier geen andere waarde aan te koppelen dan dat mensen meer gaan bewegen en zo opnieuw kunnen besparen op hun zorgkosten. Daarom wordt deze uitkomsten samen genomen.

3. Versterken van de sociale cohesie

Indicator: Lidmaatschap

De voetbalvereniging telt momenteel 800 leden. Er wordt minimaal een percentage van 2% stijging in het aantal leden verwacht. Dit zijn: $800 * 2\% = 16$ nieuwe leden per jaar. Het contributiegeld bedraagt: € 160 euro per jaar wat zorgt voor een bedrag van = € 2.560 euro (VV Groeneweg, 2022).

4. Toename van de arbeidsproductiviteit

Indicator: arbeidsproductiviteit

Tevens maakt het onderzoek van Ecorys (2017) duidelijk dat sport en bewegen invloed hebben op arbeidseffecten. Het gaat hier over gemiddelde bedragen in Nederland, per persoon voor

de verwachte resterende levensduur. De opbrengsten van de toename arbeidsproductiviteit liggen tussen de € 5.000 en € 25.000 (Rebel, 2019).

Omgerekend is dit voor een 40 jarige ongeveer € 15.000, als er opnieuw van wordt uitgegaan dat mensen gemiddeld 80 jaar leven constateert dit in een jaarlijkse waarde toename arbeidsproductiviteit van € 15.000 / 40 jaar (nog te leven) = € 375 per persoon.

Ook hier geldt dat de investering alleen er niet voor zorgt dat 442 inwoners extra gaan bewegen door het toegankelijk maken van sport en bewegen zoals de openbare sportvelden. Voor de toename aan aantal mensen die voldoen aan de beweegrichtlijnen wordt daarom gerekend met 50%. Dit resulteert in een jaarlijkse waarde arbeidsproductiviteit van € 82.921,88.

5. Implementatie van groen: draagt bij aan de klimaatopgaven

Indicator: Geen - te weinig invloed

Door het implementeren van groen bij de inrichting van het sportpark kan er worden bijgedragen aan de biodiversiteit. Dit is niet alleen aantrekkelijk voor de gebruiker maar dit zorgt er ook voor een gezonder ecosysteem. Naast het effect op de biodiversiteit heeft groen invloed op de aantrekkelijkheid van het sportpark en verschillende klimaatkwesities (Moen, 2022). Echter zijn deze opbrengsten binnen dit onderzoek niet te berekenen. Want deze investering draagt daar te weinig aan bij.

Maatschappelijk rendement ontwikkeling openbare sportvelden 		
	Waarde maatschappij (per jaar)	Toelichting
 <i>'Dorpen die uitnodigen tot bewegen', 'Toereikende sportvoorzieningen' & 'Gezond gebruik van de leefomgeving'</i>		
Verbeterde gezondheid van de bewoners Toegankelijk maken van sporten	€ 20.730,47	• Besparing zorgkosten
 <i>'Goede voorzieningen in de bestaande dorpen', 'Meer gebruiksgroen met ruimte voor ontmoeten' & 'Faciliteren van een actief verenigingsleven'</i>		
Versterkt de sociale cohesie	€ 2.560,00	• 2 % groei van leden - verwachting
 <i>Aantrekkelijk woon- werkmilieu voor jongeren</i>		
Toename van de arbeidsproductiviteit	€ 82.921,88	• Onderzoek arbeidsproductiviteit en bewegen
 <i>'Creëren van klimaatadaptieve buitenruimte', 'Bevorderen biodiversiteit' & 'Gezond gebruik van de leefomgeving'</i>		
Groen draagt bij aan de klimaatopgaven	€ -	• Deze investering heeft een te klein effect
Totale sociale waarde	€ 106.212,34	
Huur opbrengsten	€ 45.308,16	
Totale waarde	€ 151.520,50	
Totale sociale investeringen	€ -	
Investering sportvelden	€ 102.084,19	
Totale investeringen	€ 102.084,19	
<i>Maatschappelijk rendement</i>	<i>Social ratio</i>	<i>%</i>
Sociale ratio	1,484	48,43

Tabel 3: Berekening maatschappelijk rendement sportvelden Aantrekkelijk Zuidplas Duurzaam Zuidplas Ondernemend Zuidplas Gezond Zuidplas

De investering voor de openbaar toegankelijke sportvelden levert een Social Return On Investment op van 1,48. Dit betekent dat voor elke geïnvesteerde euro door de gemeente € 1,48 wordt terug verdiend in de maatschappij. Deze SROI is naar verwachting relatief laag uitgevallen. Dit komt hoogstwaarschijnlijk door de hoge kosten voor het realiseren van de sportvelden. Het openbaar toegankelijk stellen van twee sportvelden speelt in op drie ambities uit de omgevingsvisie. Met deze investering wordt er gewerkt aan een Gezond Zuidplas, Duurzaam Zuidplas en een Ondernemend Zuidplas. In de grijzen balken links in de tabel staan de verschillende doelstellingen waar deze investering invloed op heeft.

De ROI en de SROI van de verschillende investeringen zijn hieronder weergegeven.

Investering	ROI	SROI
Zorgcentrum	0,822	1,249
Bibliotheek	0,438	6,078
Sportvelden	0,444	1,484

Bij een ratio van $\rightarrow 1$ is de investering rendabel. Gekeken naar het financiële rendement, de ROI, is geen van de investeringen rendabel, maar de SROI laat zien dat alle investeringen daadwerkelijk waarde toevoegen aan de maatschappij. Dit maakt de investeringen voor de gemeente

en andere partijen toch interessant. Door naast de ROI ook de SROI te berekenen kunnen er andere inzichten ontstaan bij besluitvorming, waardoor andere prioriteiten worden gesteld. Het is dus erg zinvol de SROI mee te nemen bij besluitvorming, maar daarnaast geldt ook dat kwalitatieve zaken, zoals draagvlak en wensen van bewoners, hierbij betrokken moeten worden.

Gekeken naar het maatschappelijke rendement is het voor de gemeente op de korte termijn het meest relevant om te investeren in het transformeren van de bibliotheek. Als de wensen van de bewoners en de ambities van de gemeente naast de uitkomst van de SROI zouden worden gehouden ontstaan er andere belangen. Zo komt uit het gesprek met de bewoners dat zij vooral de sportvelden en de bibliotheek belangrijk vinden. Terwijl de gemeentelijke visie gericht is op het zorgaanbod. De gemeente zal in alle drie de voorzieningen moeten investeringen om de leefbaarheid binnen Zevenhuizen te optimaliseren. Maar gekeken naar het maatschappelijk rendement van elke investering volgt hierin de volgende prioritering:

1. Bibliotheek \rightarrow 2. Sportvelden \rightarrow 3. Zorgcentrum.

ROI - Kosten en opbrengsten van de ingreep

Alleen de betreffende kosten en opbrengsten gemaakt of ontvangen door de gemeente Zuidplas zijn in kaart gebracht. Gebruikte data komt van de gemeente Zuidplas. Bij missende data, zijn aannames gedaan die dichtbij de realiteit liggen.

Kosten investering		
Totale kosten zorgcentrum	€ 225.000,00	Eenmalig misgelopen
Totale kosten bibliotheek	€ 3.792,60	Per jaar
Totale kosten sportvelden	€ 102.084,19	Per jaar

Opbrengsten investering		
Totale kosten zorgcentrum	€ 185.000,00	Eenmalig misgelopen
Totale kosten bibliotheek	€ 1.662,33	Per jaar
Totale kosten sportvelden	€ 45.308,16	Per jaar

Tabel 5: Kosten & Opbrengsten mogelijke investeringen

De kosten per maatschappelijke voorziening staan gelijk aan het investeringsbedrag voor de gewenste ingreep. De kosten per gewenste ingreep, per voorziening, worden hieronder toegelicht.

Input - Zorgcentrum

- Mislopen kavelverkoop commerciële functie
De gemeente verkoopt haar kavel met een maatschappelijke functie in plaats van met een commerciële functie. Daardoor loopt de gemeente

eenmalig € 225.000 mis (Gemeente Zuidplas, 2022 Grondprijzenbrief).

Input - Bibliotheek

- Investering voor onderhoud & energie
De gemeente heeft een budget van € 1.030.000 vrijgemaakt om te investeren in het Swanla dorps huis gefocust op onderhoud en energie. Deze investering is aan de hand van de vierkante meters omgerekend naar het investeringsbedrag voor de bibliotheekfunctie. Het dorps huis heeft een oppervlakte van 3.459 m² bvo, de investering per m² is dan $1.030.000/3.459 = € 297,77$. De oppervlakte van de bibliotheek is 104 m² bvo, de bibliotheek heeft recht op $297,77 * 104 = € 30.968,49$ van het totale investeringsbedrag. Deze investering heeft een afschrijfperiode van 40 jaar, dit omgerekend bedraagt de investering voor onderhoud en energie voor de bibliotheek het eerste jaar € 1.106,35 (Gemeente Zuidplas, 2022).
- Extra investering transformeren bibliotheek
De gemeente doet een extra investering van € 75.000 om de huidige bibliotheek uit te breiden en te transformeren. Bij deze ingreep staat ruimte maken voor ontmoeten en educatie centraal. Deze investering heeft een afschrijfperiode van 40 jaar, het investeringsbedrag omgerekend naar het eerste jaar = € 2.686,25

De totale input vanuit de gemeente Zuidplas voor het uitbreiden en transformeren van de bibliotheek is € 3.732,60.

Input - Sportvelden

- Investering ontwikkeling sportpark Swanla Driehoek
De totale investering vanuit de gemeente voor het ontwikkelen van de vier voetbalvelden is € 5.715.000.
Deze investering heeft een afschrijfperiode van 40 jaar, dit

omgerekend naar een jaarlijks bedrag is voor het eerste jaar: € 204.168,38. Omdat alleen twee van de vier velden openbaar toegankelijk worden, moeten de jaarlijkse kosten nog worden gedeeld door het aantal velden: € 204.168,38 / 2 = Een jaarlijkse investeringsbedrag van € 102.084,19 per jaar.

In de onderstaande tabel zijn deze kosten van de investeringen voor de gemeente Zuidplas weergegeven.

Kosten van de activiteit - Gemeente Zuidplas		
	Kosten	Toelichting
Zorgcentrum		
Geen kavelverkoop met commerciële functie	€ 225.000,00	• Eenmalig misgelopen
Totale kosten zorgcentrum	€ 225.000,00	Eenmalig misgelopen
Bibliotheek		
Investering onderhoud & energie Swanla	€ 1.030.000,00	• Eenmalig- afschrijfperiode 40 jaar
Investering onderhoud & energie - bibliotheek	€ 30.968,49	• Eenmalig- afschrijfperiode 40 jaar
	€ 1.106,35	Per jaar
Extra investering transformeren bibliotheek	€ 75.000,00	• Eenmalig- afschrijfperiode 40 jaar
	€ 2.686,25	Per jaar
Totale kosten bibliotheek	€ 3.792,60	Per jaar
Sportvelden		
Investering vier sportvelden Swanla-Driehoek	€ 5.715.000,00	• Eenmalig- afschrijfperiode 40 jaar
	€ 204.168,38	Per jaar
Investering twee sportvelden openbaar Swanla-Driehoek	€ 102.084,19	Per jaar
Totale kosten sportvelden	€ 102.084,19	Per jaar

Tabel 6: Berekening kosten mogelijke investeringen

Directe opbrengsten van de investering/ingreep, per maatschappelijke voorziening zijn in tabel 4 weergegeven. Alleen de opbrengsten voor de gemeente zijn meegenomen. Directe opbrengsten bestaan uit: huuropbrengsten of kavelverkoop en worden nu eerst toegelicht.

Output - Zorgcentrum

- Kavelverkoop maatschappelijke functie
De gemeente verkoopt haar kavel met een maatschappelijke functie in plaats van een commerciële functie. De opbrengsten van de kavel zijn eenmalig € 185.000 (Gemeente Zuidplas, 2022 Grondprijzenbrief).

Output - Bibliotheek

- Verhoging huuropbrengsten
De gemeente verhuurt het volledige dorpshuis aan de Swanla stichting. Bibliotheek De Groene Venen huurt haar locatie bij Dorpshuis Swanla. De huidige huuropbrengsten van het dorpshuis bedragen voor de gemeente € 115.000 per jaar. Het is voor de gemeente niet direct inzichtelijk hoeveel procent van deze opbrengsten wordt gegenereerd door de bibliotheek. Om toch een schatting te kunnen maken wat de huidige jaarlijkse huuropbrengsten vanuit de bibliotheek zijn, worden de huuropbrengsten voor het gehele dorpshuis omgerekend naar prijs per vierkante meter. Het dorpshuis heeft een oppervlakte van 3.459 m²

bvo, de huuropbrengsten per m² zijn dan $115.000/3.459 = € 33,25$. De oppervlakte van de bibliotheek is 104 m² bvo, de huidige huuropbrengsten van de bibliotheek bedragen dan: $33,25 * 104 = € 3.475,65$ per jaar. Omdat de bibliotheek door de extra investering gaat uitbreiden met 50m² zal naar verwachting ook de huurprijs stijgen. De extra huurprijs zal dan ongeveer op $(€ 33,25 \text{ per m}^2 * 50\text{m}^2 \text{ extra oppervlakte bibliotheek}) = € 1.662,33$ per jaar uitkomen.

Output - Sportvelden

- Huuropbrengsten
De gemeente verhuurt alle voetbalvelden aan de voetbalvereniging V.V. Groeneweg. De jaarlijkse opbrengsten per m² uitgeefbaar terrein liggen op € 2,16 (Gemeente Zuidplas, 2022 Grondprijzenbrief). Het oppervlakte uitgeefbaar terrein voetbalvelden bedraagt 41.952 m². Dit zorgt voor $(41.952 \text{ m}^2 * € 2,16) = € 90.616,32$ aan opbrengsten voor vier velden. Omdat alleen twee van de vier velden openbaar toegankelijk wordt, moeten de jaarlijkse opbrengsten nog worden gedeeld door het aantal velden: $€ 90.616,32 / 2 =$ Wat zorgt voor € 45.308,16 huuropbrengsten per jaar.

Opbrengsten van de activiteit - Gemeente Zuidplas		
	Opbrengsten	Toelichting
Zorgcentrum		
Kavelverkoop met maatschappelijke functie	€ 185.000,00	Eenmalig, bij verkoop
Totale opbrengsten zorgcentrum	€ 185.000,00	Eenmalig, bij verkoop
Bibliotheek		
Huuropbrengsten huidige situatie Swanla	€ 115.000,00	Per jaar
Huuropbrengsten huidige situatie bibliotheek	€ 3.457,65	Per jaar (berekend via m ² bvo)
	€ 33,25	Per m ²
Extra huuropbrengsten door uitbreiden bibliotheek	€ 1.662,33	m ² prijs x 50m ² extra oppervlakte
Totale opbrengsten bibliotheek	€ 1.662,33	Per jaar
Sportvelden		
Opbrengsten onbebouwde verenigingsterreinen	€ 2,16	Per m ² uitgeefbaar terrein
Aantal m ² sportveld	41.952	m ² voetbalveld
Huuropbrengsten vier sportvelden	€ 90.616,32	Per jaar
Huuropbrengsten twee sportvelden	€ 45.308,16	Per jaar
Totale opbrengsten sportvelden	€ 45.308,16	Per jaar

Tabel 7: Berekening directe opbrengsten mogelijke investeringen

Literatuurlijst

- Been, L. A. (2012, januari). Werk aan de winkel - Over de relatie tussen leefbaarheid en voorzieningen in plattelandsdorpen in het Eemsdeltagebied. Rijksuniversiteit Groningen. https://frw.studenttheses.ub.rug.nl/3145/1/Scriptie_Laura_Been.pdf
- Bibliotheek De Groene Venen. (2020). Beleidsplan Bibliotheek De Groene Venen 2020-2023. <https://www.bibliotheekdegroenevenen.nl/dam/nieuwewebsite/Organisatie/beleidsplan-bibliotheek-de-groene-venen2020-2023-def-19-5-2020.pdf>
- Bibliotheek De Groene Venen & Probiblio. (2018). De bibliotheek in Zuidplas in beeld. https://www.probiblio.nl/uploads/2019%20Bestanden/Factsheet_Gemeente/Factsheet_Zuidplas.pdf
- BRO, Bureau Stedelijke Planning, & I&O Research. (2022, februari). Factsheet I Koopstromenonderzoek 2021 I Centrum Zevenhuizen. KSO.
- Bureau Stedelijke Planning & Gemeente Zuidplas. (2021, mei). Detailhandelsnota Gemeente Zuidplas 2020-2025.
- Buro bezwaar en beroep. (2022, 16 januari). 1 Hoogte bijstandsuitkering 2021 voor uitkeringsgerechtigden. Geraadpleegd op 10 juni 2022, van <https://burobezwaarberoep.nl/hoogte-bijstandsuitkering-2021/>
- CNV. (2022). Minimumloon en hoogte loon - CNV. www.cnv.nl/themas/salaris/hoogte-loon-minimumloon/#:%7E:text=ledere%20werknemer%20in%20Nederland%20heeft,is%20dit%20%E2%82%AC%201.725%2C00%20.
- De Block, C., De Smet, J., Glorieux, J., & Pruvoost, D. (2018). SROI: Social Return On Investment. Arteveldehogeschool. <https://elearning-onlinehulp.be/simba/wp-content/uploads/2019/11/Bachelorproef-Arteveldehs-SROI-bij-onlinetools-groep-2.pdf>
- De Haas, G. (2021, 9 september). Maatschappelijk rendement belangrijk voor welzijnsorganisaties. Insights Zorg. Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://www.insights-zorg.nl/nieuws/maatschappelijk-rendement-belangrijk-voor-welzijnsorganisaties/>

Literatuurlijst

- Gemeente Zuidplas. (2018, december). Woonvisie 2025 - Dorps wonen in Zuidplas, nu en in de toekomst.
- Gemeente Zuidplas. (2020, maart). Sport- en accommodatievisie Zuidplas 2020-2030. <https://www.sportstichtingzuidplas.nl/sportloket/sportvisie>
- Gemeente Zuidplas. (2021a, juli). Omgevingsvisie Zuidplas.
- Gemeente Zuidplas. (2021b, september). Referentiebeeld maatschappelijke voorzieningen Zuidplas 2021-2023.
- Gemeente Zuidplas. (2021c, december). Kaart Gebiedspaspoort Zevenhuizen.
- Gemeente Zuidplas. (2021d, december). Subsidiejaarprogramma | Sociaal en Maatschappelijk Domein 2022. https://www.zuidplas.nl/_flysystem/media/subsidiejaarprogramma-sociaal-en-maatschappelijk-domein-2022-bestuurlijk.pdf
- Gemeente Zuidplas. (2022, januari). Rapport Objecten Zevenhuizen.
- Het Begint met Taal. (2020). De waarde van taalcoaching | kosten, opbrengsten en SROI. https://drive.google.com/file/d/1UCDPQenjNhXuokLsrIS-qgopN7olAFmg/view?_hsenc=p2ANqtz--4u62l6zsDl6pPFa1uOvloKq-JTifQyfKk6mfZmEglYx_8k4WOTBoSPmLmSNCxpzekKug8
- Hooge, E. (2015, december). Onderwijs als verbindingpunt van gemeenschapsvorming.
- Kam, G. R. W., & Deuten, G. J. (2006). Maatschappelijk rendement van vastgoed. Real Estate Magazine, 15-19. <http://hdl.handle.net/2066/46042>
- KB nationale bibliotheek. (2018, 28 augustus). De maatschappelijke waarde en effecten van bibliotheken. Bibliotheekinzicht. Geraadpleegd op 12 juni 2022, van <https://www.bibliotheekinzicht.nl/organisatie/impact/de-maatschappelijke-waarde-en-effecten-van-bibliotheken>
- KB nationale bibliotheek. (2021, 30 september). Inkomsten en uitgaven van de openbare bibliotheek. Bibliotheekinzicht. Geraadpleegd op 12 juni 2022, van <https://www.bibliotheekinzicht.nl/kern-en-basisgegevens/inkomsten-en-uitgaven-van-de-openbare-bibliotheek>

Literatuurlijst

- Krans, E. (2010, augustus). Maatschappelijke impact gemeten. Universiteit Twente. https://essay.utwente.nl/60796/1/BSc_Ellen_Krans.pdf
- Kuiken, J. M. (2012, juli). Maatschappelijke voorzieningen vanuit een krimpend perspectief. Universiteit Utrecht. <https://studenttheses.uu.nl/bitstream/handle/20.500.12932/16223/Master%20Thesis%20Anneke%20Kuiken.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- LSA Zelfbeheer. (2017, 1 mei). Gemeentelijk accommodatiebeleid. Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://www.lsabewoners.nl/zelfbeheer/kennis/gemeentelijk-accommodatiebeleid/>
- Meisters, R., Westra, D., Putrik, P., Bosma, H., Ruwaard, D., & Jansen, M. (2021, februari). Does Loneliness Have a Cost? A Population-Wide Study of the Association Between Loneliness and Healthcare Expenditure. *International Journal of Public Health*. <https://www.ssph-journal.org/articles/10.3389/ijph.2021.581286/full>
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2021, 10 februari). Leefbaarheid. [Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl). Geraadpleegd op 10 mei 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leefbaarheid>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2018, 1 augustus). Regeling aanpassing van de stichtings- en opheffingsnormen basisonderwijs 2018. [Overheid.nl](https://overheid.nl) | [Wettenbank](https://wettenbank.nl/BWBR0040104/2021-08-01). Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040104/2021-08-01>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2020). Wet op het voortgezet onderwijs | WVO 2020. [Overheid.nl](https://overheid.nl) | [Wettenbank](https://wettenbank.nl/BWBR0002399/2020-09-01#TiteldeelIV). Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002399/2020-09-01#TiteldeelIV>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2022a, april). Hoofdvestigingen basisonderwijs - Gemeente Zuidplas, Zevenhuizen. Dienst Uitvoering Onderwijs. https://duo.nl/open_onderwijsdata/primair-onderwijs/scholen-en-adressen/hoofdvestigingen-basisonderwijs.jsp

Literatuurlijst

- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2022b, april 15). Openbare bibliotheken. Lezen en bibliotheken | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 11 juni 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/lezen-en-bibliotheken/openbare-bibliotheken#:~:text=Openbare%20bibliotheek%20bevordert%20persoonlijke%20ontwikkeling&text=Ook%20stopt%20leren%20niet%20na,informatie%20via%20de%20openbare%20bibliotheek.>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2022, 4 april). Nederlandse zorgkosten blijven stijgen. Nieuwsbericht | Zorginstituut Nederland. Geraadpleegd op 10 juni 2022, van [https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2022/03/31/nederlandse-zorgkosten-blijven-stijgen-vooral-in-de-langdurige-zorg#:~:text=Ook%20in%202021%20zijn%20de,onder%20de%20Zorgverzekeringswet%20\(Zvw\).](https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2022/03/31/nederlandse-zorgkosten-blijven-stijgen-vooral-in-de-langdurige-zorg#:~:text=Ook%20in%202021%20zijn%20de,onder%20de%20Zorgverzekeringswet%20(Zvw).)
- Moen, N. (2022, 3 maart). Groennormen nodig om verstening openbare ruimte tegen te gaan. Gemeente.nu. Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://www.gemeente.nu/ruimte-milieu/voer-groennormen-in-om-verstening-openbare-ruimte-tegen-te-gaan/>
- Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland. (2019, 11 februari). Hoe groen zijn de Zuid-Hollandse gemeenten? Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://milieufederatie.nl/nieuws/hoe-groen-zijn-de-zuid-hollandse-gemeenten/#:~:text=De%20Verenigde%20Naties%20tellen%20dat,en%20recreatiegebied%20per%20inwoner%20beschikbaar>
- NOC*NSF. (2022, 10 maart). Openstellen sportparken vergroot maatschappelijk rendement sportclubs - NOCNSF. <https://nocnsf.nl/>. Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://nocnsf.nl/nieuws/2022/03/openstellen-sportparken-vergroot-maatschappelijk-rendement-sportclubs#:~:text=Elke%20ge%C3%AFvesteerde%20euro%20in%20sport,levensverwachting%20groeien%20en%20criminaliteitscijfers%20dalen.>
- Oomes, M. (2015a). Maatschappelijk rendement gemeten. De economische waarde en impact van bibliotheken. Bibliotheekblad 5. https://www.bibliotheeknetwerk.nl/sites/default/files/documents/economische_waarde_en_impact_bibblad5_juni_2015_p27-31_0.pdf

Literatuurlijst

- Oomes, M. (2015b, juni). De maatschappelijke waarde van openbare bibliotheken in Nederland. Een enquêteonderzoek. Koninklijke Bibliotheek, Den Haag. https://www.bibliotheeknetwerk.nl/sites/default/files/documents/publicatie_de_maatschappelijke_waarde_van_openbare_bibliotheken_in_nederland_0.pdf
- Polder, J. J., Hoekstra, J., & Vonk, R. A. A. (2020). Gezondheidseffecten en maatschappelijke baten van de gezondheidszorg. RIVM. <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0060.pdf>
- Probiblio. (z.d.). Eenzaamheidsbestrijding. <https://www.probiblio.nl/>. Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://www.probiblio.nl/producten/basisvaardigheden/overige-basisvaardigheden/eenzaamheidsbestrijding>
- Probiblio. (2021). Ledenonderzoek BiebPanel 2021.
- Probiblio (2015). Maatschappelijke waarde. Totale BiebPanel. Een onderzoek naar maatschappelijke en persoonlijke waarde van de bibliotheek volgens de leden. Hoofddorp: Probiblio
- Provincie Zuid-Holland. (z.d.). Verstedelijking. Geraadpleegd op 10 april 2022, van <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/ruimte/verstedelijking/>
- Provincie Zuid-Holland. (2021, 2 december). Voldoende woningbouwplannen in Zuid-Holland. Geraadpleegd op 10 april 2022, van <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/december-2021/voldoende-woningbouwplannen-zuid-holland/>
- Provincie Zuid-Holland. (2022, februari). Omgevingsvisie Zuid-Holland I Consolidatie van het omgevingsbeleid.
- PwC. (2021, 16 april). Maatschappelijke impact van voetbal in Nederland. Geraadpleegd op 8 juni 2022, van <https://www.pwc.nl/nl/actueel-en-publicaties/themas/economie/maatschappelijke-impact-van-betaald-voetbal-in-nederland.html>
- Rebel, M. (2019, mei). De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen. Kenniscentrum Sport. <https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=9527&m=1560425690&action=file.download>
- Retail Insiders. (2021, juli). Omzetkengetallen 2020.

Literatuurlijst

- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). Wettelijke kaders publieke gezondheid. Loketgezondleven.nl. Geraadpleegd op 12 juni 2022, van <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijk-en-beleidskader-publieke-gezondheid/wettelijke-kaders>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2019, 5 november). Wat verstaan we onder een gezonde leefomgeving? RIVM. Geraadpleegd op 10 april 2022, van <https://www.rivm.nl/gezonde-leefomgeving/wat-verstaan-we-onder-gezonde-leefomgeving>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2020, mei). Van Landelijke Nota Gezondheidsbeleid naar lokaal beleid. Loketgezondleven.nl. Geraadpleegd op 14 juni 2022, van <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijk-en-beleidskader-publieke-gezondheid/landelijke-nota-gezondheidsbeleid-lokaal-beleid>
- Rijksoverheid. (2020, 21 april). Ruimte per inwoner, 1900–2015 | Compendium voor de Leefomgeving. clo. Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0062-ruimte-per-inwoner>
- Rijksoverheid. (2022). Landelijk Register Kinderopvang - Informatie over kinderopvanglocaties. landelijkregisterkinderopvang.nl. Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://www.landelijkregisterkinderopvang.nl/pp/#/>
- Schuldink, P. (2008, januari). Maatschappelijk rendement van woningcorporaties. Rijksuniversiteit Groningen. <https://frw.studenttheses.ub.rug.nl/2109/1/pschuldink.pdf>
- Sportstichting Zuidplas. (2020). Sportvisie. sportstichtingzuidplas.nl. Geraadpleegd op 12 juni 2022, van <https://www.sportstichtingzuidplas.nl/sportloket/sportvisie>
- Thorborg, H. W. M., Leidelmeijer, K., Dassen, A. G. M., & RIGO. (2006). Leefomgevingskwaliteit en leefbaarheid: naar beleidsevaluatie en onderzoek (Nr. 500132001). MNP.
- Van den Helm, S. P. W. (2014, februari). Concentratie en regionalisering van maatschappelijke voorzieningen in krimpregio's. Technische Universiteit Eindhoven. <https://pure.tue.nl/ws/files/46963456/775423-1.pdf>

Literatuurlijst

- Veldhuijsen, J., & Schaufeli, M. (2018, maart). Maatschappelijke kosten laaggeletterdheid. PwC.
- VO-Raad. (2020). Kennisdocument Stichtingsnormen en Opheffingsnormen in het voortgezet onderwijs. https://www.vo-raad.nl/system/downloads/attachments/000/001/079/original/Kennisdocument_stichtingsnormen_opheffingsnormen_VO_def.pdf?1600193847
- Waar staat je gemeente. (2020). Zuidplas - Gezondheid. [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). Geraadpleegd op 11 juni 2022, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/>

Bijlagen 1. Drempelwaarde maatschappelijke voorzieningen

Voor de voorzieningen zijn de volgende drempelwaarden te onderscheiden:

Onderwijs

Algemeen: 0,3 leerling per woning (IHP)

- Kinderopvang
- Basisschool – gemeente Zuidplas
 - o Stichtingsnorm 200 leerlingen, instandhoudingsnorm 120 leerlingen (Wet 'meer ruimte voor nieuwe scholen) (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2018).
 - o Maximaal 2 km van een gymzaal of sporthal
- Middelbare school

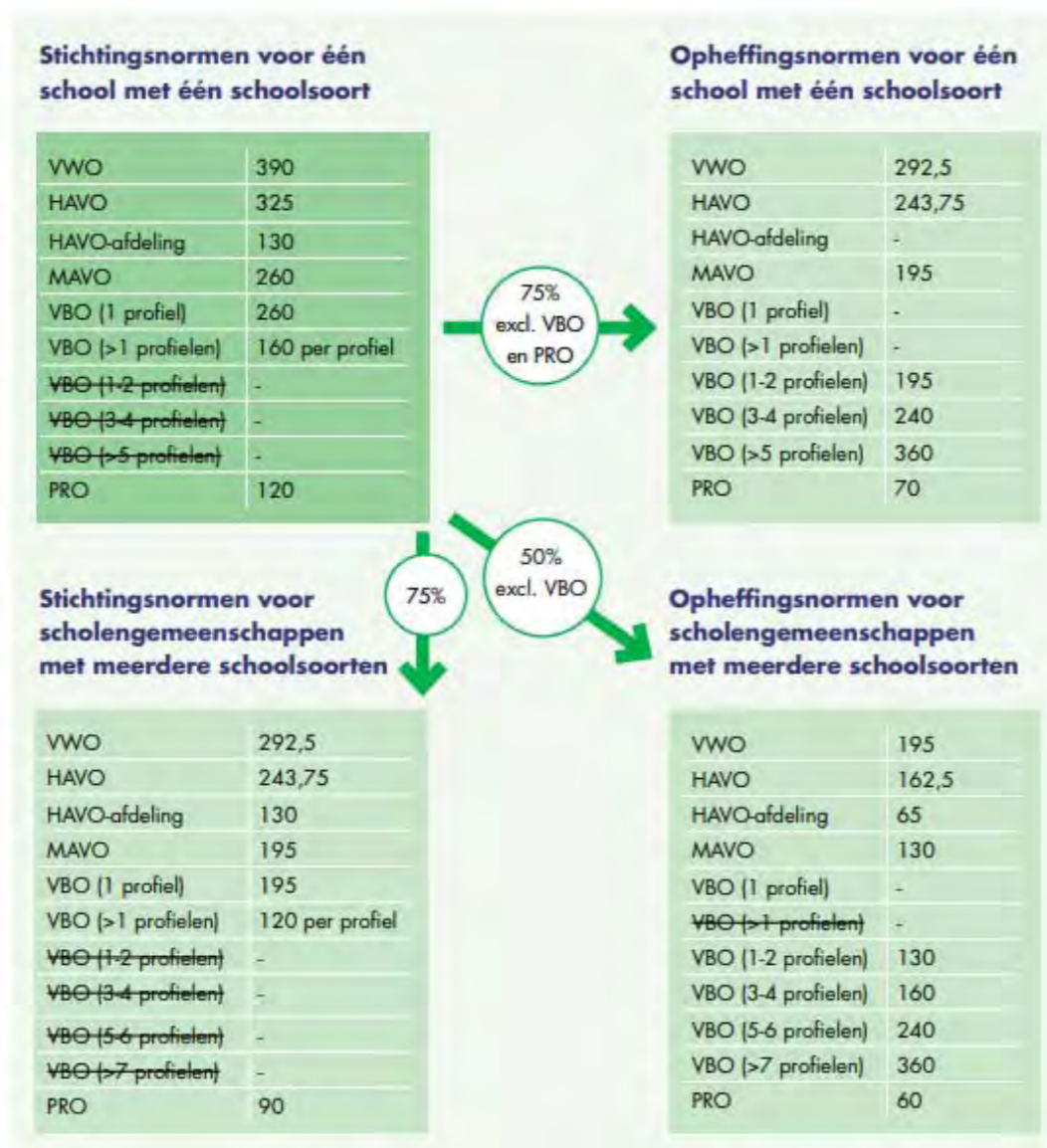
Scholen met één schoolsoort

- o Stichtingsnorm praktijkonderwijs (PRO): 120 leerlingen (hele school)
- o Stichtingsnorm overige scholen met één schoolsoort: 65 leerlingen per leerjaar
 - Stichtingsnorm vwo: 390 leerlingen
 - Stichtingsnorm havo: 325 leerlingen
 - Stichtingsnorm mavo/ vbo (één profiel): 260 leerlingen
 - Stichtingsnorm vbo twee of meer profielen: 160 leerlingen per profiel

Scholengemeenschap met meerdere schoolsoorten

- o Per schoolsoort voldoen aan 75% van de stichtingsnorm van het aantal leerlingen voor één school.
 - Stichtingsnorm scholengemeenschap met mavo, havo en vwo:
 - Tenminste 293 leerlingen vwo
 - Tenminste 244 leerlingen havo
 - Tenminste 195 leerlingen mavo
 - Stichtingsnorm scholengemeenschap met drie vbo-profielen en mavo:
 - Tenminste 195 leerlingen mavo
 - Tenminste 360 leerlingen vbo-profielen

(Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2020)

Figuur 1.

Stichtingsnormen en opheffingsnormen per schoolsoort voor scholen en scholengemeenschappen

(VO-Raad, 2020)

Gezondheidszorg

- Huisartspraktijk
 - o Minimaal 315 m² BVO per huisartsenpraktijk (GGD)
- Huisarts
 - o 1 huisarts per 2.100 inwoners (GGD)
- Apotheek
 - o Minimaal 150 m² BVO-Apotheek per 6.150 inwoners (GGD)
- B-Locatie CJG
 - o Per c.a. 2.000 inwoners een dagdeel behandelruimte nodig voor het CJG (GGD)

Cultuur

- Dorpshuis/ ontmoetingsplek
 - o In elk dorp één ontmoetingsplek voor inwoners (Gemeente Zuidplas, Beleidskader Sociaal Domein 2020-2024)
 - o In elk dorp een JOP (Gemeente Zuidplas, Beleidskader Sociaal Domein 2020-2024)
- Bibliotheek
 - o elk dorp minimaal een bibliotheekfunctie in bijvoorbeeld school of dorps huis
 - o Minimaal 1 centrumvoorziening in de gemeente.

- Theater
- Muziekschool
 - o In elk dorp minimaal de ruimte creëren tot het ontplooiën van culturele activiteiten op het gebied van kunst en cultureel erfgoed. (Gemeente Zuidplas, Cultuurvisie 2019-2022)

Sport en Recreatie

Sportaccommodatie

Algemeen:

0,15 m2 sportvloer per inwoner (Gemeente Zuidplas, Sport en Accommodatievisie 2020-2030) & 16 zaaldelen per 25.000 inwoners mits onderstaande gegarandeerd kan worden (Gemeente Zuidplas, Omgevingsvisie 2021)

- Sporthal

- o 1 Sporthal (3 zaaldelen) per 7.000 inwoners (Gemeente Zuidplas, Omgevingsvisie 2021)
- o Bezettingsgraad 2.000 uur per jaar voor een sporthal (Gemeente Zuidplas, Sport en Accommodatievisie 2020-2030)

- Gymzaal

- o Bezettingsgraad 1.200 uur per jaar voor een gymzaal (Gemeente Zuidplas, Sport en Accommodatievisie 2020-2030)

- Sportvelden

- o C.a. 1 sportveld per 2.000 inwoners (Gemeente Zuidplas Referentiewaarde huidig voorzieningenniveau binnen gemeente Zuidplas - Bijlage 1)

Sport en spel openbare ruimte

Algemeen:

- o 1 speelplek per 300 woningen (Gemeente Zuidplas, referentienorm 5e dorp, masterplan)
- o Minimaal 150 m2 speeloppervlakte per speelplek (Gemeente Zuidplas, referentienorm 5e dorp, masterplan)
- o Speelvoorzieningen kinderen t/m 6 jaar op buurniveau (actieradius 150 m) (Gemeente Zuidplas, Speelruimteplan Zuidplas)
- o Speelvoorzieningen jeugdigen 6 tot 12 jaar op wijkniveau (actieradius 400m) (Gemeente Zuidplas, Speelruimteplan Zuidplas)
- o Speelvoorzieningen jongeren 12 t/m 17 en 18+ op bovenwijkeniveau (actieradius → 1000 m) (Gemeente Zuidplas, Speelruimteplan Zuidplas)

Groen

- Groen in het dorp
 - o Geen norm voor de hoeveelheid openbaar groen. In de Nota Ruimte (2004), wordt een richtgetal genoemd: 75 m² per woning. In 2003 lag de oppervlakte openbaar groen in 19 van de 31 grootste gemeenten hieronder, en geen van de vier grote steden haalde het richtgetal (Moen, 2022).
 - o De Verenigde Naties tellen dat er ten minste 48 m² openbaar groen per inwoner beschikbaar zou moeten zijn binnen de gemeente om mensen gezond en in welzijn te laten leven (Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, 2019).
- Groen om het dorp
 - o Gemeente Zuidplas ← 100 m² per inwoner

© december 2022 Gemeente Zuidplas.

De informatie in dit document is aan verandering onderhevig. De meest actuele versie vindt u steeds op www.zuidplas.nl